

הקדמה למהדורה ה-61

דאגנו בעבר, כדבר שבשגרה, לעדכן את הספר לפחות מידי שנה. "מתקפת הקורונה" לא פסחה גם עלינו ואנו מוציאים מהדורה זו רק כשנה ושמונה חודשים לאחר צאת המהדורה הקודמת.

השינוי החברתי-כלכלי נתן את אותותיו גם בנייהול מערכות יחסי העבודה, הן בפן האישי והן בפן הקיבוצי.

מה שצפינו כתחזית לעידן החדש ביחסי עבודה הפך לעובדות מוגמרות. נושאים שהיו "פתוחים" לדיון הוכרעו בהלכות משפטיות, בהסכמי עבודה והלכה למעשה בהתנהלות מעסיקים ועובדים. כך למשל, שילוב של עבודה מהבית הפכה לנורמה מקובלת ("עבודה היברידית").

מצאתי לנכון להפנות את הקורא לנושא "חס" שקיבל תפנית חשובה בימים אלה (בג"צ 5148/18 מיום 11.7.2022): הורחב "תחום השיפוט" של בתי הדין לעבודה בתביעות ייצוגיות בעניינם של עובדים, כאשר לאחר הכרעה בחלק עקרוני של תביעה ידרשו חישובים אישיים לגבי עובדים שישתייכו למגזר המיוצג בתביעה. במילים אחרות הצורך לחשב זכויות אישיות לכל עובד/ת בנפרד, לאחר הכרעה עקרונית, לא יהיה עוד מחסום דיוני להגשת תביעה ייצוגית.

הח"מ, בשיתוף ההוצאה לאור, רואים חובה לעצמנו להגיש לקורא מידע ערוך ועדכני על כל הנדרש בתחום "דיני העבודה" ומבטיחים לחזור לשגרה ולקיים עדכונים שוטפים, כפי שהיה יותר מ-60 שנה!

נחום פינברג, עו"ד

אוגוסט 2022

הקדמה למהדורה ה-44

התמזל מזלי עת נפגשתי, בראשית דרכי המקצועית, עם מנחם גולדברג, אשר פתח בפני את הצוהר לעולם דיני העבודה.

משך כעשור שנים יצקתי מים על ידיו במשרד משותף, עד פרישתו לשיפוט בבית הדין הארצי לעבודה בשנת 1982 ולכהונת נשיא בית הדין הארצי לעבודה.

ספר זה היה בבת עינו של גולדברג, טופח על ידו והפך לספר המנחה בתחום דיני העבודה. בחרדת קודש קיבלתי על עצמי את הבקשה המשותפת של המשפחה וההוצאה לאור להמשיך את המלאכה, להיכנס לנעליו הגדולות של מנחם גולדברג ולערוך את המהדורות הבאות לספר. עוזרת לצדי עורכת הדין אפרת דויטש, ואני מוקיר לה תודה על תרומתה.

נחום פינברג, עו"ד

אוקטובר 2006

הקדמה

מאת השופט סטפן אדלר

נשיא בית הדין הארצי לעבודה

מהדורה זו, הארבעים וארבע במספר, של הספר "דיני עבודה" הינה המהדורה הראשונה היוצאת לאחר פטירתו של נשיא בית הדין הארצי לעבודה, המנוח מנחם גולדברג ז"ל, שעמד מאחורי מפעל אדיר ממדים זה.

מנחם גולדברג היה ממניחי אבן הפינה למשפט העבודה הישראלי. בתפקידיו השונים ובפעילותו הברוכה הרים מנחם גולדברג תרומה משמעותית לביסוסו של משפט העבודה ולפיתוחו.

לאחר הסמכתו כעורך דין בשנת 1960 היה מנחם יועץ בתחום דיני העבודה ויחסי עבודה להתאחדות התעשיינים. בשנים שלאחר מכן עסק כעורך דין עצמאי, כיהן כשופט בבית הדין האזורי בבאר-שבע, מונה לכהונת סגן נשיא בבית הדין הארצי לעבודה, ובין השנים 1986-1997 כיהן כנשיא בית הדין הארצי.

מנחם גולדברג הוציא תחת ידיו פסקי דין מנחים, ספרים ומאמרים מעמיקים ומעניינים, וכן שימש משך שנים כמרצה במוסדות להשכלה גבוהה והעמיד תלמידים הרבה, בתחום משפט העבודה והביטחון הסוציאלי.

גם לאחר פרישתו לגמלאות, המשיך מנחם גולדברג בפעילותו הברוכה בתחום משפט העבודה ויחסי העבודה. בתוך כך כיהן כיו"ר האגודה הישראלית למשפט העבודה והביטחון הסוציאלי (1986-1996); כחבר ההנהלה של האגודה הבינלאומית למשפט העבודה והביטחון הסוציאלי; וכחבר בהנהלת פורום שופטי העבודה באירופה.

מאז פורסם לראשונה בשנת 1966, מהווה הספר "דיני עבודה" מורה דרך לכל העוסקים בתחום משפט העבודה ויחסי העבודה. התקווה שהובעה בדברי המבוא למהדורה הראשונה, לפיה יתרום הספר "לטיפוח ולקידום הידע בשטח חשוב זה של דיני עבודה" התממשה עד מהרה. מלבד היקפו של הספר, הכולל בשלושת כרכיו הפניות לדברי חקיקה, לפסיקה ולכתבי מלומדים, הקפיד מנחם גולדברג לשמור על האקטואליות והרלוונטיות של הספר, תוך שדאג לעדכונו השוטף. העוסקים והמתעניינים בתחום, שופטים, מלומדי משפט, עורכי דין, וסטודנטים, מצאו בספר כלי רב חשיבות, המרכז את ההלכות בתחומי משפט העבודה, מבהיר את הסוגיות השונות ומעניק מענה לשאלות פרקטיות המלוות את הדינאמיות המאפיינת משפט העבודה.

לאחר פטירתו בטרם עת של מנחם גולדברג נטל על עצמו עו"ד נחום פינברג את מלאכת היוצאת המהדורות הבאות של הספר. בכך תורם עו"ד פינברג תרומה רבת ערך להמשך ביסוסו וקידומו של אחד ממפעליו הבולטים של מנחם גולדברג. על היסודות האיתנים אותם הציב מנחם גולדברג בארבעים השנה האחרונות, שבאו לידי ביטוי בהוצאת ארבעים ושלוש מהדורות הספר, יוסיף עו"ד פינברג מנסיונו העשיר בתחום משפט העבודה, לתועלת כל העוסקים בתחום והמתעניינים בו.

נזכור כולנו את מנחם גולדברג ז"ל אבי המפעל החשוב הזה ונברך בברכת יישר כוח את ההולך בדרכו עו"ד פינברג.

סטיב אדלר, נשיא